

7. Η Κωνσταντινούπολη οχυρώνεται και στολίζεται με έργα τέχνης

Η νέα πρωτεύουσα χτίζεται σε έξι χρόνια. Οχυρώνεται από στεριά και θάλασσα και στολίζεται με κτίσματα και έργα τέχνης. Ο Κωνσταντίνος φιλοδοξεί να γίνει ισάξια και καλύτερη από τη Ρώμη.

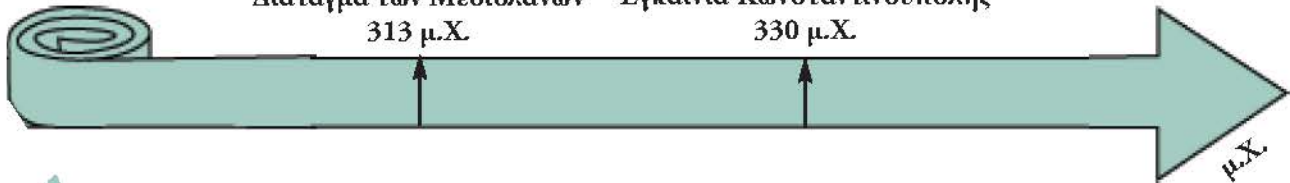
Γέννηση Χριστού

Διάταγμα των Μεδιολάνων

Εγκαίνια Κωνσταντινούπολης

313 μ.Χ.

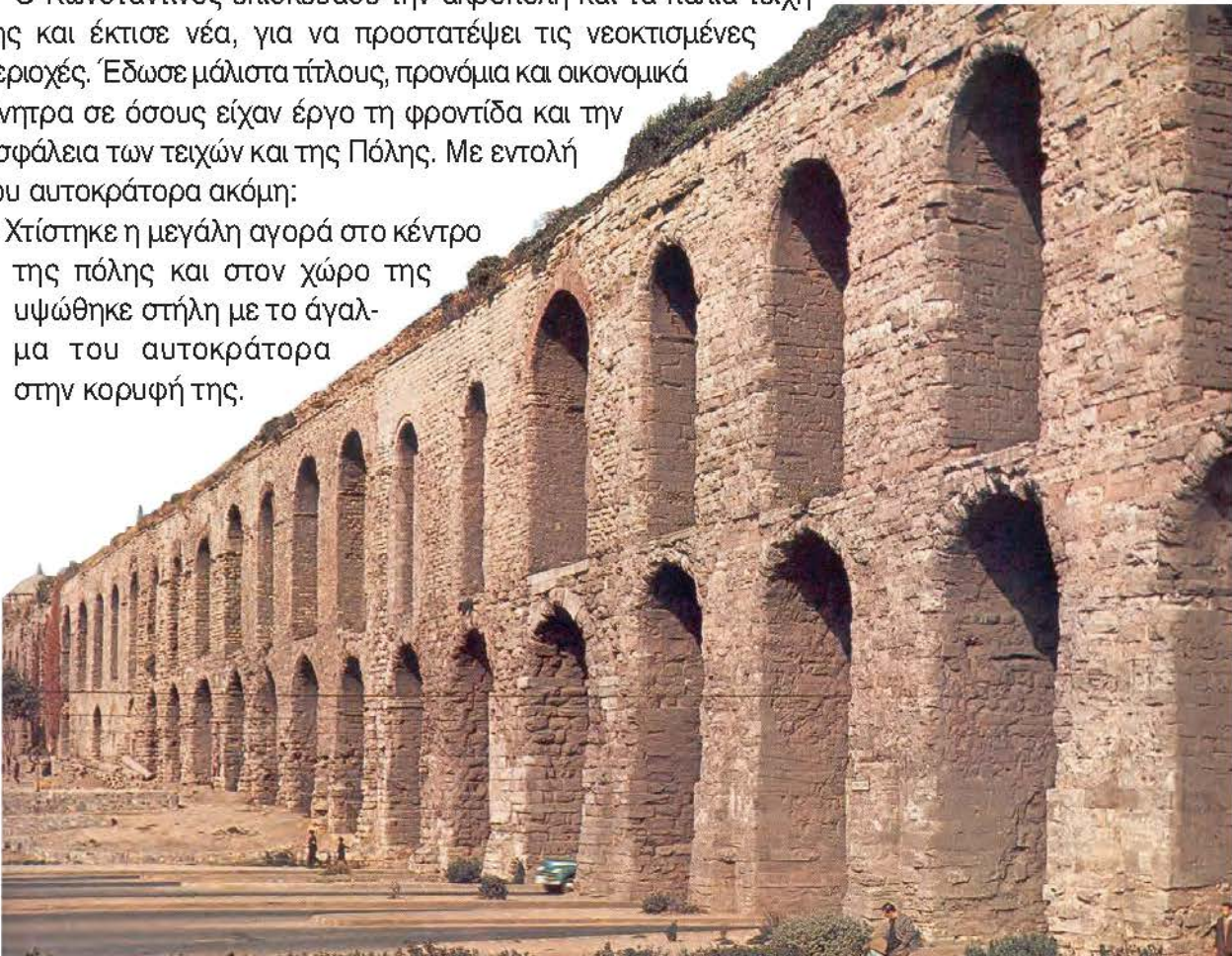
330 μ.Χ.

Διαλεγμένοι εργάτες και τεχνίτες, από όλα τα μέρη της αυτοκρατορίας, εργάστηκαν επί έξι χρόνια ασταμάτητα να οχυρώσουν τη νέα πρωτεύουσα και να τη στολίσουν με ωραία κτίσματα και έργα τέχνης. Η θεμελίωσή της έγινε από τον αυτοκράτορα, τον Νοέμβριο του 324 μ.Χ, και τα εγκαίνιά της τον Μάιο του 330 μ.Χ.

Ο Κωνσταντίνος επισκεύασε την ακρόπολη και τα παλιά τείχη της και έκτισε νέα, για να προστατέψει τις νεοκτισμένες περιοχές. Έδωσε μάλιστα τίτλους, προνόμια και οικονομικά κίνητρα σε όσους είχαν έργο τη φροντίδα και την ασφάλεια των τειχών και της Πόλης. Με εντολή του αυτοκράτορα ακόμη:

- Χτίστηκε η μεγάλη αγορά στο κέντρο της πόλης και στον χώρο της υψώθηκε στήλη με το άγαλμα του αυτοκράτορα στην κορυφή της.

1. Υδραγωγείο της Κωνσταντινούπολης, όπως σώζεται έως σήμερα.

- Μεταφέρθηκαν εδώ έργα τέχνης από τη Ρώμη και άλλα μέρη της αυτοκρατορίας, για να διακοσμήσουν τις πλατείες, την αγορά και τους άλλους δημόσιους χώρους.
- Διατηρήθηκαν βωμοί και ναοί της παλιάς θρησκείας και χτίστηκαν νέοι χριστιανικοί. Ανάμεσά τους ο ναός της Αγίας Σοφίας, της Αγίας Ειρήνης και των Αγίων Αποστόλων, στον οποίο τάφηκε και ο ίδιος (337 μ.Χ.). Όσα από αυτά τα έργα δεν πρόλαβε να τελειώσει ο ίδιος, τα συνέχισε και τα ολοκλήρωσε ο γιος του **Κωνσταντίνος**.
- Κατασκευάστηκαν κρήνες, λουτρά, υδραγωγεία, και τεράστιες δεξαμενές που εξασφάλιζαν νερό για έξι μήνες.
Όλα αυτά ασφάλισαν και διακόσμησαν τη νέα πρωτεύουσα, κάνοντάς την ισάξια της Ρώμης.

- **Ήταν απαραίτητα τα έργα που έκανε ο Κωνσταντίνος στη νέα πρωτεύουσα;**
- **Γιατί η Κωνσταντινούπολη στολίστηκε με έργα τέχνης που μεταφέρθηκαν από τη Ρώμη και άλλες περιοχές; Πότε και πού έγινε κάτι αντίστοιχο;**
- **Πώς κρίνετε την ενέργεια του Κωνσταντίνου ν' αφήσει στην Κωνσταντινούπολη ναούς και βωμούς της παλιάς θρησκείας, πλάι στους νέους χριστιανικούς που έχτισε;**

2. Η γεωγραφική θέση του Βυζαντίου

«Ο τόπος όπου κατοικούν οι Βυζάντιοι είναι εξαιρετικά πλεονεκτικός από την άποψη της θάλασσας, γιατί τους χαρίζει ασφάλεια και πλούτο, όσο καμιά άλλη χώρα του γνωστού κόσμου. Βρίσκεται ακριβώς στην είσοδο του Εύξεινου Πόντου, έτσι που μήτε να εισπλεύσουν σ' αυτόν, μήτε να εκπλεύσουν είναι δυνατό οι έμποροι χωρίς την άδεια των Βυζαντιών. Ο Εύξεινος Πόντος έχει πολλά από τα χρήσιμα για τη ζωή των άλλων ανθρώπων προϊόντα και όλα αυτά τα εξουσιάζουν οι Βυζάντιοι.

Τα μειονεκτήματα της πόλης όμως από τη μεριά της στεριάς είναι τα παρακάτω. Επειδή η Θράκη περικυκλώνει τη χώρα τους από τη μια θάλασσα ως την άλλη, οι Βυζάντιοι είναι σε συνεχή πόλεμο με τους Θράκες. Έχουν μια χώρα ευφορότατη, όταν όμως την καλλιεργήσουν και έρθει ο καιρός των άφθωνων και εκλεκτών καρπών, φτάνουν οι Θράκες που άλλο μέρος της σοδειάς τους το καταστρέφουν και άλλο το παίρνουν μαζί τους».

Πολύβιος, *Ιστορίες*

- 3. **Τμήμα των τειχών της Κωνσταντινούπολης από το μέρος της στεριάς, όπως είναι σήμερα.**

4. Θρύλοι για το χτίσιμο της Πόλης

α. «Όταν ο Κωνσταντίνος αποφάσισε να κάμει τη νέα πρωτεύουσα, δε διάλεξε αμέσως το Βυζάντιο. Η προσοχή του στράφηκε πρώτα στην Τροία, την πόλη του Αινεία, ο οποίος, όπως λέει η παράδοση, είχε έρθει από εκεί στην Ιταλία και θεμελίωσε τη Ρωμαϊκή πολιτεία. Ενώ όμως βρισκόταν στην Τροία και ρύθμιζε τα όρια της μελλοντικής πόλης, κάποιο βράδυ παρουσιάστηκε στο όνειρό του ένας άγγελος και τον προέτρεψε να διαλέξει μια άλλη τοποθεσία για την πρωτεύουσά του. Μετά από αυτό ο Κωνσταντίνος διάλεξε τελικά το Βυζάντιο».

β. «Πριν από το χτίσιμο της νέας πρωτεύουσας ο Αυτοκράτορας φρόντισε να γίνουν τα σχέδια της πόλης όπως αυτός ήθελε. Με ένα ακόντιο στο χέρι χάραζε ο ίδιος τα όρια της πόλης. Οι αυλικοί και οι μηχανικοί του, εντυπωσιασμένοι από την αντοχή του αλλά και από την έκταση της μελλοντικής πολιτείας, τον ρώτησαν:

-Πόσο θα προχωρήσεις ακόμη, Κύριέ μας; Κι εκείνος τους απάντησε:

-Θα προχωρήσω μέχρις ότου σταματήσει αυτός που προχωρεί μπροστά μου.

Και όλοι κατάλαβαν ότι κάποια θεία δύναμη οδηγούσε τον Κωνσταντίνο».

Σωζομενός, *Εκκλησιαστική Ιστορία*

5. «Ἕλληνες συναντοῦν τον Χριστό, μετά τη διδασκαλία του», Ιωάννης, IB', 20-23.

(Βυζαντινή μικρογραφία, Εθνική Βιβλιοθήκη Παρισίων)